

GUDSTJENESTE MED DÅP **Palmesøndag**

Fjellhamar kirke 29. mars 2015

Matteus 21,1-17

PREKEN

PÅSKE PÅ JESU TID

På Jesu tid var romerriket et mektig imperium. Store landområder og mange land og folkegrupper var underlagt keiseren i Roma. En viktig del av limet var kravet at alle skulle tilbe keiseren som Gud. Et land, et folk, var derimot helt umulig å få til å akseptere det. Det var Israel og jødene. Deres motstand var så hardnakket at de fikk dispensasjon fra kravet. Deres gudstro og bevissthet som Guds folk gjorde det til en lite ønsket oppgave å være keiserens mann med ansvar for ro og orden i dette stridlynte folket.

Verst var det under de tre store høytidene når alle strømmet til det storslåtte templet i Jerusalem. Påskefesten var det desidert største. Da feiret de utgangen av Egypt og befrielsen fra slaveriet ledet av Moses. Jerusalem vokste

fra 50-100 000 innbyggere til det tre dobbelte. Romerne økte vaktholdet og deres militær nærvær tilsvarende.

Tross fritaket fra keisertilbedelsen hadde romerne fått en slags felles sak med de jødiske lederne, presteslektene som bodde i øvrebyen. Det var i begges interesse at påskefeiring gikk rolig og fredelig for seg. Et jødisk opprør slik Juda Galileeren sto for noen tiår tidligere, ble slått hardt ned på av romerne og det var i lang tid store restriksjoner for høytidsfeiring. Høytidene med tempelet var viktig for jødenes identitet og samhold så det var også i jødenes interesse at det ikke ble lagt hindringer for det. Men det var også god butikk. Offertjeneste krevde mange dyr, anslagsvis 18 000 lam, hvor noe gikk til ofringen men kjøttet til påskemåltidet man hadde i hjemmene og teltene. Pilgrimmene kom ikke bare fra hele Israel, men fra hele romerriket. Det medførte også en stort marked for pengevekslere. Dette markedet inne på tempelplassen ble også kalt Anna-sønnenes basarer. Anna var en av øversteprestene på Jesustid, og sønnene hans tok betydelig avgifter for denne handelen som hele offertjeneste i templet og påskefeiringen var avhengig av. Og som sørget for avgjørende inntekter til de ledende presteslektene og hele tempeltjenesten.

Så tross steile motsetninger i tro og kultur, var det en klar felles interesse for romerne og de jødiske lederne om en rolig høytidsfeiring.

Høydepunktet i påskefeiring var påskemåltidet og våkenatten som fulgte. Da mintes de natten da de dro ut av Egypt, etter å ha spist påskelammet og smurt blod på dørstolpene så dødsengelen gikk forbi. Men like mye våket de i forventning om at Messias skulle komme. Messias, den salvede kongen som skulle komme fra Gud med fred og rettferdighet for Israels folk. Og for de aller fleste jødene betydde det å kaste romerne ut av landet.

JESUS RIR INN I JERUSALEM

Inn i dette kom Jesus ridende palmesøndag. For romerne og de jødiske lederne som en løs kanon på dekk som leker med ilden. Allerede inntoget var fullt av sprengstoff. Profeten Sakarja i hadde profetert at Messias kongen skulle komme ridende ydmykt på et esel. Hosianna-ropene er ladet til tusen. Det betyr ”Herre frels”, og Davids sønn knytter an til Israels glanstid med David som konge for et stort og sterkt Israel. Messias skulle være den nye Davidskongen, en davidssønn.

Jesus ga seg ikke med det. Inne på tempelplassen veltet han bordene og jaget de som solgte offerdyr og pengevekslerne ut. Når han siterte profetene om at dette skal være et bønnens hus og ikke en røverhule, gikk han til angrep på hele offertjenesten og prestenes lederskap, at dette var på tvers av Guds hensikt og vilje.

De påfølgende dagene oppholdt Jesus seg i templet og konflikten med de jødiske lederne økte på. Om hvem han var og med hvilken myndighet han gjorde det han gjorde. Jesus levnet dem lite ære tilbake og de ble svar skyldig. Og selv om vel ikke sa det rett ut var det liten tvil om at han sto frem som Messias. De jødiske ledernes dilemma vokste. Han truet deres lederskap, og påsto han var Messias – den nye kongen fra Gud og at de var de som sto i mot Guds utsendte Messias. I denne høytiden full av et sydende messiaslengtende underkuet folk var han en stor risikofaktor. En tikkende bombe. Folkemassene var på hans side. Planene om å sette Jesus ut av spill var ikke nye, men sterkere en noen gang. Men de kunne ikke risikere å gjøre det midt i høytiden, de måtte ta det senere. Det ble en dramatisk påske.

MESSIAS STÅR FREM

Snakket om Jesus som Guds Messias, den salvede kongen fra Gud, hadde vært der lenge. Særlig blant disiplene, men også blant folk. I løpet av de tre årene han hadde gått omkring i Israel hadde dette tiltatt i styrke. Men Jesus selv hadde holdt veldig igjen på dette. Helbredelser og andre hendelser skulle ikke fortelles videre, utsagn om at han var Messias hysjet han ned som om det skulle være en hemmelighet, tiden var ennå ikke inne.

Men nå slipper Jesus det løs. Nå er tiden kommet. Nå skal det ikke holdes hemmelig lenger, nå skal det ikke holdes

tilbake. Nå skal det slippes løs og åpent proklameres. I den store påskehøytiden full av Messiasforventning og tilreisende pilgrimner. Midt i Jerusalem hvor alle profetiene om Messias samler seg, og templet står. Jesus gikk inn i dette og sa: Ventetiden er over. Messias er kommet. Det er meg. Jerusalem svarte med å korsfeste han. De tok han av dage. For som prestene konkluderte: Det er bedre at en mann dør enn at hele folket går til grunne. Så sant, men ikke slik som de tenkte. Jesu død reddet ikke folket fra han, men med sin død reddet han folket. Det skal vi høre mer om resten av påskens gudstjenester.

Jesus kom som Messias. En annerledes Messias. Som måtte lide og dø, og sonet straffen for det onde. Slik at vi kunne gå fri, og få tilgivelsen i hans navn. Og som ble levende igjen og vant over døden. Men våkenatten er ikke over. Ventetiden er ikke slutt. Nå venter vi på at Jesus skal komme igjen for andre gang. Med fred og rettferd med en ny himmel og en ny jord. Med evig liv.

JESUS KOMMER TIL OSS

Når vi i disse to tusen årene siden denne påsken har samlet oss hver søndag, er det for å feire håpet om at Messias er kommet. At han døde for våre synder og vant over døden. At han lever i dag og er i blant oss. Jesus kommer til oss i dag også. Gjennom dåpen, gjennom bibelordet, i stillhet og bønn, i fellesskap og i sangen og tilbedelsen vil han

komme nær oss. Med sin kjærlighet, med sin tilgivelse, med tro og håp, med sin kraft og ånd.

Hvordan skjer det? Hvordan merker vi det? Hvor kan vi finne han? Da er vi i troens verden. Jesus kommer ikke til oss som et fysisk menneske. Han kommer til oss ved sin ånd, i vårt hjerte, i vårt sinn. Det har med øye som ser, at vi åpner oss for han, vender oss til han og søker han. Som her i dag. I dåpen, i bibelordet og forkynnelsen, i bønner og stillheten, i sangen og tilbedelsen. Men det er ikke så lett alltid. Det er dunkelt, ja tidvis kjennes det helt tomt og mørkt. Vi venter og våker enda i tro og håp om det Jesus har startet skal fylle alt som ingen tvil lenger finnes. Mens vi venter og våker har han lovet å komme til oss, og å være oss nær. La oss åpne oss, undrende og slippe han inn i vårt hjerte og sinn.